

LINK

DE GROEP SPRANKELT WEER!

Doelgericht Nederlands als tweede taal leren

Veel cursisten ervaren hun lessen Nederlands als iets dat niet met hun eigen leven te maken heeft. Buiten de lessen spreken ze weinig Nederlands en de transfer naar de praktijk wordt slecht of niet gemaakt. Die kloof dichten was onze één van onze belangrijkste drijfveren bij het maken van LINK.

LINK stimuleert de transfer naar de praktijk door de functionele, taakgerichte en herkenbare inhoud van de methode. Maar ook door de uitnodigende stijl en de grote mate van gebruiksvriendelijkheid. De methode activeert het leerproces en Nederlands leren gaat met LINK bijna als vanzelf. Boom NT2 ging in gesprek met drie van de ontwikkelaars uit het VU-NT2 team.

“Wij hebben ons bij het maken van LINK steeds afgevraagd: zeg je dit zelf ook zo? Is het taal die je elke dag gebruikt? We checken dat bij elkaar en halen input uit onze ervaringen bij het zelf lesgeven en bij het trainen van docenten. We zijn gedreven om mensen dingen te laten doen die zinvol zijn. Inburgeraars moeten dingen doen, zij moeten de taal toepassen. Je móet dus lessen aanbieden waar de cursist echt wat aan heeft, taal aanbieden die op hun dagelijkse praktijk aansluit.”

‘Maakt dit de tongen los?’

“Ook bij bijvoorbeeld spreekopdrachten hebben we ons afgevraagd: gaan cursisten hierover praten? We stellen geen vragen die cursisten alleen met ja of nee kunnen beantwoorden. Cursisten moeten vrij kunnen spreken en in LINK bouwen we de stof zo op dat ze dat ook kunnen. LINK schenkt veel aandacht aan spreken middels reële spreekopdrachten.”

KLEINE STAPJES

“Doordat de inhoud raakt en prikkelt, zijn cursisten gemotiveerd, ook doordat de methode heel gebruiksvriendelijk is. Je kunt als cursist gewoon lekker door, in kleine stapjes. Als stappen te groot zijn dan zeggen cursisten ‘Ik snap het niet’ en werkt de methode frustrerend. We hebben heel erg op die ‘flow’ gelet, we ‘slepen’ de cursist als het ware in stapjes vooruit. Er zitten geen gekke dingen in LINK die je als cursist niet snapt, of die cursisten of docenten standaard overslaan.”

ZORGVULDIGE OPBOUW

“Er is tussen receptie en doen een groot verschil. We zijn snel geneigd te denken dat als je een woord eenmaal hebt gehoord, je er ook wat mee kunt. Maar dat is niet zo. Wat in andere methodes soms niet lekker loopt, is dat de cursist te weinig kans heeft gehad over de inhoud na te denken en dan meteen moet praten of schrijven. Wat wij telkens gedaan hebben, is zorgen voor grondige inhoudelijke voorbereiding zodat de cursisten tot een productieve eindtaak kunnen komen, waarin ze inhoud en vorm kunnen verbinden. En dan in variërende vaardigheden, bijvoorbeeld spreken of schrijven. Op de eindtaak krijgt de cursist feedback van de docent.”

Van bron naar eindtaak

“Er zijn mensen die bronnen gaan kopiëren om tot een eindproduct te komen, maar dat draagt niet bij aan de transfer naar het echt in het dagelijks leven spreken of schrijven”, zegt Anne. “Wij stimuleren de cursisten om een zin zelf te gaan gebruiken: we sturen ze eerst naar een bepaalde taalproductie toe, en daarna zijn ze in staat om tot vrije taalproductie te komen”, voegt Carola toe. “Het ABCD-model ligt hieraan ten grondslag.”

LINK kent twee lijnen om naar de eindtaak toe te werken: de individuele en de gezamenlijke. De voorbereiding van de taak kun je altijd alleen doen. De gezamenlijke voorbereiding doet de cursist met de docent, een medecursist, met een partner of met een taalmaatje. In dat gezamenlijke deel zitten ook de spreekopdrachten. Deze twee lijnen bieden ook mogelijkheid tot differentiëren. Wanneer sommige cursisten zelfstandig aan de slag zijn - online of in het werkboek - kun je als docent andere cursisten begeleiden.

Cumulatief

“LINK 0-A2 biedt, cumulatief opgebouwd, 2000 woorden aan. Zelfs de instructiewoorden hebben we daarin meegenomen. In het eerste thema krijgen de cursisten 100 leerwoorden aangeboden, en oefent daarmee. Thema twee herhaalt voor een deel deze woorden: ze komen op een natuurlijke wijze terug. Daarnaast biedt thema 200 nieuwe leerwoorden aan. En zo gaat het steeds verder.”

AUTHENTIEK EN ACTUEEL

“De thema’s verschillen vaak niet zoveel per methode. De meeste methodes kijken naar wat de maatschappij en het inburgeringsexamen vragen. Daarin is LINK niet uniek. Wat wij wél doen, is dat wat er in de tekst staat ook waar is, en actueel en bronteksten zijn (bewerking van) authentieke bronstukken. Als een reïntegratie-consulent de tekst over solliciteren ziet, dan zegt hij ‘dat klopt’. Tegelijkertijd is LINK niet dwingend in die zin van ‘zo móet het in Nederland.’”

EEN NIEUWE GRAMMATICA-AANPAK

“Focus op grammatica is niet voor alle cursisten op hetzelfde moment zinvol. Soms heb je een groep waarbij je denkt: ik ga het hier niet, of nog niet, over hebben, ik laat ze maar gewoon praten. Bij andere methodes wordt grammatica in het groepsgedeelte van de les behandeld. Als je dan op dat moment denkt ‘Dat is nu niets’ dan sla je een stuk over. Maar dat is voor cursisten en docenten niet handig, en niet logisch. Daarom hebben we in LINK de grammaticatraining uit het groepsgedeelte gehaald. De grammatica komt eerst impliciet aan bod, en wordt dan in de grammaticatrainer expliciet aangeboden. Je kunt dan ook makkelijker differentiëren in de klas. Je laat bijvoorbeeld Achmed de grammatica-oefeningen doen, maar John niet, want die raakt daarvan in de war. De docent kan het, eventueel samen met de cursist, bepalen. Wil je niet zelf die keuzes hoeven maken, dan bied je gewoon alles aan en volg je de route van het materiaal.”

De opzet van de grammaticatrainer is vernieuwend. De klassieke aanpak is: een regel aanbieden met

Er zijn geen opdrachten die niet lukken of niet kloppen. Hoe hoger opgeleid, hoe groter de stappen. Ook cursisten die niet gewend zijn om zelfstandig te werken, kunnen met LINK heel goed individueel aan de slag.”

‘Cursisten gaan (van)zelf aan de gang met de taal’

Daarnaast is de methode heel intuïtief en zelfsturend. Zowel het werkboek als het online gedeelte zijn heel overzichtelijk en helder. “Voor de interface hebben we wij als NT2 didactisch specialisten vele sessies gehad met technische mensen en ontwerpers/vormgevers”, aldus Carola. “Gekozen is voor een interface die heel kaal en helder is, zonder toeters of bellen, heel overzichtelijk en tóch niet kinderachtig. De digitale vaardigheden die je nodig hebt voor LINK zijn minimaal.”

Anne voegt toe: “De methode is door docenten gemaakt, steeds hebben we ons bij het maken afgevraagd: hoe ga ik dit in mijn les gebruiken? Het moet voor de docent en cursist makkelijk zijn om met het materiaal te werken, daar hebben we het steeds aan getoetst.”

De instructies zijn ook heel eenvoudig en eenduidig, zonder moeilijke woorden. Hulp van de docent is niet nodig. Ook de instructies zijn vertaald in 16 talen. De eerste 3 thema's zijn geheel vertaald in 16 talen.

‘Niet één woord is een weggooi-woord.’

“De woorden worden vóór de brontekst gezet. Niet met de bedoeling om ze dan al uit het hoofd te leren, maar als een soort focus. Dit doen we omdat leerders vaak over woorden heenlezen (of ‘heenluisteren’) die ze niet kennen. Vervolgens reiken we de woorden binnen een context aan. Dan lichten we de woorden weer uit de context: met een invuloefening gaan de cursisten met de woorden aan de slag. De woorden worden dan opnieuw gesemantiseerd. Uiteindelijk komt de cursist de woorden vier keer tegen. Daarna komen ze uit bij de taak, waarin ze de woorden weer nodig hebben.”

Cyclisch

“De grammatica is eveneens cyclisch opgebouwd. Grammatica die niet is behandeld, zit meestal ook niet in de bronnen, tenzij je er niet omheen kunt. (Bij de eerste 3 thema's wordt helemaal geen grammatica behandeld.) De voltooide tijd wordt bijvoorbeeld behandeld in thema 10, en komt niet voor in eerdere thema's, zodat je daar als cursist niet over struikelt.” “Dat was best worstelen”, zegt Titia. “Je hebt in het begin zó weinig woorden en zinnen waar je als auteur iets mee kunt doen, en toch moeten het zinnen zijn uit alledaags gebruik. Niet iets als ‘de sla is tussen het brood’ of ‘de sla is naast het brood.’”

Thematisch of lineair?

Je kunt lineair werken met LINK, dan maak je optimaal gebruik van de opbouw. Wil je op thema werken, dan kan dat ook, alleen mis je dan soms leerwoorden.

De “koninklijke” route is lineair, maar in de praktijk komen tussentijds cursisten binnen op 0-niveau. In de handleiding staan tips hoe hiermee om te gaan. Het vraagt vaak wat extra zelfstudie van de cursist. Je kunt als docent nieuwkomers prima laten meegaan in het thema en ze de eerste 3 thema's laten doen middels zelfstudie. Deze thema's zijn namelijk integraal vertaald in 16 talen.

INTERCULTURELE PERSPECTIEF

Ook het interculturele perspectief zit impliciet in LINK. In de handleiding wordt bijvoorbeeld verteld dat naamgeving van kinderen in andere landen niet vanzelfsprekend is - en we hebben daarom ook een luistertekst over naamgeving geschreven, waardoor het onderwerp stof wordt voor nadenken en erover praten.”

SPELLING

“Spelling heeft geen prominente rol in de trainer. We hebben nagedacht over wat cursisten nodig hebben om zelfredzaam te kunnen zijn en vinden spelling wel belangrijk, maar spreken, lezen en luisteren in dit stadium belangrijker. We gaan ervan uit dat correct spellen ‘meekomt’ met het steeds weer oefenen in zijn feedback altijd natuurlijk op spelling kan ingaan.”

UITSpraakTRAINER

“De uitspraaktrainer schenkt aandacht aan alle deelsaspecten van de uitspraak. Dit onderdeel geeft bijvoorbeeld oefeningen op klankniveau, maar ook op: woordaccent, intonatie en zinsaccent, verbonden spraak en uitspraak en spelling.”

EINDELOOS OEFENEN EN RESULTATEN IN EÉN OOGOPSLAG

“Online kan de cursist eindeloos oefenen en krijgt hij/zij automatisch feedback van een item goed of fout was. In een boek doen en oefenen met de docent, of de cursist samen met de docent, de oefening nakijken. Dat kost veel tijd en de tijd wordt niet efficiënt besteed”, zegt Carola. “De online oefeningen bieden de optimale voorbereiding op de taak. Daarbij krijgen zowel de cursist als de docent in één oogopslag overzicht van de resultaten. Dat werkt ook stimulerend!”

“Bovendien kan de docent ook buiten de les eenvoudig, direct en laagdrempelig communiceren met de cursisten via de knop ‘Berichten’. Papier is in principe niet meer nodig. Het werkboek kun je gebruiken als je bijvoorbeeld te weinig of geen computers in je klaslokaal hebt, of als de cursist geen computer, tablet of smartphone heeft, of als je het fijn vindt om de computer af te wisselen met papier.”

daarbij een set (invul-)oefeningen. In LINK beginnen we elk grammatica-onderwerp met luisteren, om het verschijnsel waar het om gaat goed op te laten merken. Bijvoorbeeld: bij het aanbieden van de werkvoordereiding van de tweede persoon enkelvoud, wordt eerst al luisterend gefocust op de vaak slecht opgemerkte -t. Eén van de instructies is bijvoorbeeld: Luister. Wat hoor je? Hoor je ‘Je werk in Rotterdam’ of ‘Je werkt in Rotterdam’? De oefeningen beginnen dus receptief, en zijn aan het eind pas productief. In de uitgebreide oefenreeksen in de trainer zijn alleen maar hoogfrequente woorden en zoveel mogelijk functionele zinnen verwerkt, met als neven doel die in te slijpen. Pas aan het eind van een oefenreeks staat een vereenvoudigde regel. De regel wordt meestal via een paar heldere voorbeelden aangeboden, met zo nodig minimale uitleg in eenvoudige woorden. Lastige grammaticale termen worden niet gebruikt.

Ook wordt leerstof in kleine, ‘hapklare’ brokken aangeboden: zo behandelt LINK bijvoorbeeld geen en niet op verschillende plekken.”

‘Makkelijk en heel intuïtief’

“Op een computer werken is sowieso een 21-eeuwse vaardigheid die ook wordt vereist op het inburgeringsexamen. Voor LINK zijn geen uitgebreide computervaardigheden nodig. Ook cursisten met weinig ervaring met de computer kunnen met het programma werken. Je hoeft er als docent maar heel even naast te zitten. Ook samenleiden van de leerder, door het zelf doen en zelf nakijken. Een taal leren begint ook bij je eigen verantwoordelijkheid nemen; een docent kan het niet voor je leren, die kan je helpen het te leren. Je moet het uiteindelijk zelf doen”, zegt Anne.

VRAAGT LINK ANDERS WERKEN?

“Het is helemaal niet zo anders werken. LINK is zo logisch als wat, heel helder, heel makkelijk. Wat wéél anders is, is dat je de cursist meer bij de hand hoeft te nemen. Je hoeft niet gezamenlijk een oefening na te kijken, je hoeft geen eigen materiaal meer mee te nemen. Dat kán wel, maar heel zwaar wordt het niet al in LINK. Kélf kiezen is mogelijk, bijvoorbeeld om wel of niet iets uit de uitspraaktrainer of grammaticatrainer te doen. De docent is de begeider van het proces. LINK maakt optimale besteding van de tijd mogelijk. Je hoeft ook niet een heel ervaren docent te zijn en al jaren voor de klas te staan - ook beginnende docenten kunnen juist heel goed uit de voeten met LINK. Er zijn volop gedetailleerde aanwijzingen voor wat je zoal kunt doen met het aanbod en hoe je aandacht kunt besteden aan een bepaald onderwerp. De cursisten gaan daarna (van)zelf aan de slag.”

LINK

LINK is een gloednieuwe NT2 lesmethode voor laag- en middenopgeleiden op niveau 0> A2 en van A2 naar B1.

Voor meer informatie kijk www.linkmethode.nl

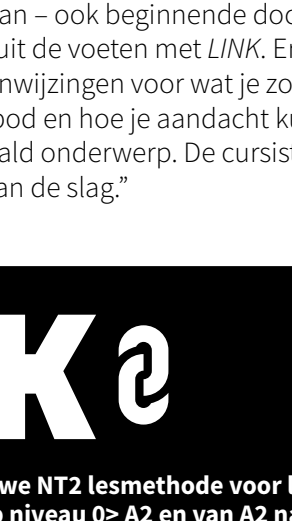
Carola

Carola van der Voort studeerde Nederlands en Taalkunde. Ze werkte jarenlang als docent NT2 in de ISK, het volwassenenonderwijs, onder andere aan de Vrije Universiteit van Amsterdam, traint docenten NT2 en ontwikkelt leermiddelen. ‘Na vijf jaar in een internationale schakelklas te hebben gewerkt merkte ik al snel dat een moedertaalmethode niet geschikt was voor nieuwkomers, daarom ging ik zelf lesmateriaal maken. Ook fascineerde mij de combinatie maatschappij en taal, mensen op weg helpen om in de maatschappij te integreren. Daar ligt de basis van mijn passie.’

Anne

Anne Hammers heeft Nederlands en journalistiek gestudeerd en is NT2-gestudeerd aan de Vrije Universiteit van Amsterdam. ‘Je houdt van taal, of niet. Hoe mensen een taal leren, dat boeit me.’

Titia

Titia Boers, docente en NT2-expert. ‘Toen ik Frans leerde spreken in België, ontdekte ik dat wat ik op school had geleerd geen enkele relatie had met wat ik daar spelenderwijs leerde. Later in Nederland idem dito. Daar is mijn passie voor NT2 begonnen.’